

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ
УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник ректора ХНАДУ

проф. _____ І.П. Гладкий

« ____ » _____ 2011 р.

ПАКЕТ
ЗАСОБІВ ДІАГНОСТУВАННЯ
РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ
з дисципліни «Економічний аналіз»

(за вимогами кредитно-модульної системи навчання)

Галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво»

Напрямок підготовки – 6.030503 – «Міжнародна економіка»

Харків 2011

Пакет засобів діагностування складений асистентом кафедри міжнародної економіки, Кудрявцевим В'ячеславом Михайловичем.

Рецензент

доцент кафедри міжнародної економіки
кандидат економічних наук, доцент

Д.У. Бікулова

Пакет засобів діагностування розглянутий та ухвалений на засіданні кафедри міжнародної економіки
(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Завідувач кафедри
доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

Схвалено Радою (методичною комісією) факультету управління та бізнесу
(протокол № _____ від « ____ » _____ 201__ р.)

Голова Ради (методичної комісії)
факультету Управління та бізнесу
доктор економічних наук, професор

І.А. Дмитрієв

«УЗГОДЖЕНО»

Завідувач випускової кафедри
міжнародної економіки,
доктор економічних наук, професор

Д.В. Бабич

« ____ » _____ 201__ р.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИСТЕМНИЙ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ)

1 Опис навчальної дисципліни

«Економічний аналіз»

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 3 кредитів Усього годин – 108 год. Усього змістових модулів – 21. Усього блоків змістових модулів – 3. Усього залікових модулів – 3. Один змістовий модуль – 5- 11 год. Один заліковий модуль – 27- 45 год. Усього аудиторних годин на тиждень – 3 (лекцій – 2 год., практичних занять – 1 год.).	Галузь знань – 0305 «Економіка та підприємництво». Напрямок підготовки – 6.030503 «Міжнародна економіка». Освітньо-кваліфікаційний рівень – бакалавр. Кількість навчальних груп у потоці – 2. Лектор, відповідальний за курс – асистент Кудрявцев В'ячеслав Михайлович.	Навчальна дисципліна – вибіркова Рік підготовки – 3. Семестр навчання – 5. Кількість годин: лекцій – 36, лабораторних занять – 36, самостійних робіт студентів (СРС) – 36, індивідуальна робота (консультації) – 7. Модульний контроль (види контролю: усне опитування, письмова контрольна робота, тестові завдання). Підсумковий контроль: інтегрований залік.

2 Основні терміни, поняття та їх визначення

У збірці використано терміни, подані у Законах України «Про вищу освіту» від 17.01.02р. № 2984-111 та «Про інноваційну діяльність» від 04.07.02 р. № 40-У, Державному класифікаторі професій ДК 003-95, Комплексі нормативних документів для розробки складових системи стандартів вищої освіти (додаток № 1 до наказу МОН України від 31.07.98 р. № 285 зі змінами та доповненнями, що введені розпорядженням МОН України від 05.03.01 р. № 28-р):

– *кредитно-модульна система організації навчального процесу* – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів);

– *заліковий кредит* – це одиниця виміру навчального навантаження, необхідного для засвоєння змістових модулів або блоку змістових модулів;

– *модуль* – це задокументована завершена частина освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними формами навчального процесу;

– *змістовий модуль* – це система навчальних елементів, що поєднана за ознакою відповідності певному навчальному об'єкту;

– *заліковий модуль* (блок змістових модулів) – це задокументована завершена система змістових модулів освітньо-професійної програми (навчальної дисципліни, практики, державної атестації), що реалізується відповідними формами навчального процесу;

– *обсяг модуля* – це навчальне навантаження студента з даного модуля в кредитах, що включають аудиторну і самостійну роботу.

3 Загальні положення

Навчальна дисципліна розбивається на змістові модулі. У кожному модулі визначається тематика й обсяг лекцій, семінарських і практичних занять і самостійної роботи студентів, види контролю. За заліковими модулями розробляються пакети контрольних завдань, що містять перелік теоретичних питань і практичні завдання.

4 Модульний контроль

Система оцінки знань студентів за окремий заліковий модуль складається у балах рейтингу згідно таблиці 1.

Система оцінки знань студентів і шкала оцінки
(за кожний заліковий модуль)

За шкалою ECTS	За національною шкалою	За шкалою навчального закладу
A	Відмінно	90 – 100
B	Добре	80 – 89
C	Добре	75 – 79
D	Задовільно	67 – 74
E	Задовільно	60 – 66
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	1 – 34

5 Підсумковий контроль

Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.12.05 р. № 774, підсумкова оцінка Q знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів, тобто

$$Q = a_1 B_1 + a_2 B_2 + \dots + a_n B_n - \text{середньозважена оцінка знань};$$

де a_1, a_2, \dots, a_n – коефіцієнти вагомості відповідних залікових модулів;

$$a_n = \frac{T_{3Mn}}{T_D};$$

T_{3Mn} – обсяг відповідних залікових модулів, у годинах;

T_D – обсяг навчальної дисципліни, у годинах;

n – кількість залікових модулів;

$$a_1 + a_2 + \dots + a_n = 1.$$

6 Приклад оформлення результатів тестування

Результати тестування студент, не переписуючи самих тестових завдань, оформляє на окремому аркуші за такою формою:

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет управління та бізнесу
Кафедра міжнародної економіки
Навчальна дисципліна: «Економічний аналіз»
Проміжний тестовий контроль № 1 (максимальна оцінка – 100 балів)
Дата проведення контролю _____
ПІБ студента _____
Група _____

Завдання частини 1 до залікового модуля 1

1. це сукупність національних економік країн світу й економічних взаємозв'язків (відносин) між ними
2. це відносини між суб'єктами світового господарства з приводу виробництва, розподілу, обміну і споживання матеріальних благ і послуг

...

Завдання частини 2 до залікового модуля 1

1. технологічна, фінансова, організаційно-економічна
2. консорціум

...

Завдання частини 3 до залікового модуля 1

1. так
2. ні

...

Завдання частини 4 до залікового модуля 1

1. а
2. в

...

Завдання частини 5 до залікового модуля 1

- 1.1-3, 2-4,8.

Завдання частини 6 до залікового модуля 1

1. 23,7
2. 27,5; 28.

7 Завдання до залікових модулів

7.1 Заліковий модуль 1

(за змістовими модулями 1,2,3,4,5,6,7,8,9)

- Змістовий модуль (тема) 1. Предмет, об'єкт і завдання економічного аналізу
 Змістовий модуль (тема) 2. Метод і методичні прийоми економічного аналізу
 Змістовий модуль (тема) 3. Види аналізу та його інформаційне забезпечення
 Змістовий модуль (тема) 4. Аналіз маркетингової діяльності підприємства
 Змістовий модуль (тема) 5. Аналіз виробництва і реалізації продукції
 Змістовий модуль (тема) 6. Аналіз використання персоналу підприємства
 Змістовий модуль (тема) 7. Аналіз використання основних засобів
 Змістовий модуль (тема) 8. Аналіз використання матеріальних ресурсів підприємства
 Змістовий модуль (тема) 9. Аналіз собівартості продукції (робіт, послуг)

Частина 1 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів)

Умови виконання завдання: дати визначення понять чи короткі відповіді на запитання

1. Економічна інформація – це ...
2. Економічний аналіз – це ...
3. Факторний аналіз – це ...
4. Валова продукція – це ...
5. Ритмічність – це ...
6. Товарна продукція – це ...
7. Якість продукції – це ...
8. Трудомісткість – це ...

Частина 2 (22 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: вставити пропущені слова, вирази, числа

1. Економічний аналіз вивчає 3 основних сторони фінансово господарській діяльності підприємства: (3 сл.)
2. Економічні явища і процеси виражаються зазвичай в (але) показниках. (2сл.)
3. Ризик незатребуваної продукції може бути виявлений на (і) стадіях. (3сл.)
4. Науковий інструментарій (апарат) - це (і), які в різних комбінаціях використовуються для досягнення поставлених цілей аналізу. (3сл.)
5. Економічний аналіз за галузевою ознакою ділиться на: (2 сл.)
6. По ступеню взаємодії системи із зовнішнім середовищем діляться на: (3сл.)
7. Для оцінки ритмічності роботи підприємства використовуються (

і) показники. (2сл.)

8. За змістом програм аналіз може бути:

(3сл.)

Частина 3 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 бали)

Умови виконання завдання: визначити, чи згодні Ви з наведеними твердженнями?

1.	Зростання продуктивності праці відбувається в першу чергу за рахунок збільшення трудомісткості продукції?
2.	Причини зміни асортименту продукції можуть бути як зовнішні, так і внутрішні?
3.	Рівень технічної озброєності праці визначається відношенням середнесписочного числа робочих до вартості виробничого устаткування?
4.	Непрямим показником якості продукції є брак?

1.	Об'єктом економічного аналізу є причинно-наслідкові зв'язки і залежності економічних явищ і процесів?
2.	При значенні коефіцієнта еластичності рівному нулю попит абсолютно нееластичний?
3.	Непрямим показником якості продукції є брак?
4.	Об'єм виробництва і об'єм реалізації продукції не є взаємозалежними показниками?

Частина 4 (15 балів, кожна вірна відповідь оцінюється в 3 бал)

Умови виконання завдання: обрати правильну відповідь

№	Питання
1	По методиці вивчення об'єктів аналіз може бути: а) внутрішній; б) факторний; в) суцільний; г) маржинальний.
2	До неформалізованих методів відносяться: а) метод порівнянь; б) балансовий метод; в) метод середніх величин; г) метод експертних оцінок.
3	Скільки груп характеристик, які описують властивості системи: а) 3; б) 5; в) 2; г) 4.
4	По обхвату об'єктів, що вивчаються, аналіз ділиться на: а)внутрішньогосподарчий і міжгосподарський; б) внутрішній і зовнішній; в)суцільний і вибіркового.
5	Скільки складе середньорічна зарплата, якщо працівник відпрацював 257 днів в 7 годинну зміну і середнечасовою зарплатою 14 грн: а) 25647; б)2574; в) 25186; г) 19875; д) 25500

№	Питання
1	Внутрішні причини аритмічності: а) невчасне постачання сировини і матеріалів постачальниками; б) низький рівень організації; в) недолік енергоресурсів не по провині підприємства.
2	До неформалізованих методів відносяться: а) метод порівнянь; б) балансовий метод; в) метод середніх величин; г) метод експертних оцінок.
3	Скільки груп характеристик, які описують властивості системи: а)5; б)4; в)2; г)3.
4	Узагальнювальні показники характеризують якість всієї проведеної продукції: а) середній коефіцієнт сортності; б) надійність; в) об'єм і питома вага забракованої продукції; г) втрати від браку
5	Скільки складе середньорічна зарплата, якщо працівник відпрацював 233 днів в 8 годинну зміну і середнечасовою зарплатою 12 грн: а) 22368; б) 22532; в) 25186; г) 19875; д) 2236

Частина5 (10 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 1 бали)

Умови виконання завдання: Які показник групи Б відповідають показнику групи А

	А		Б
1	Показники якості	1	подальший
2	Рух основних засобів	2	коефіцієнта цінової еластичності
3	Ознака часу	3	коефіцієнт зносу
4	Фондомісткість	4	корисність
5	Чутливість попиту	5	технологічність
6	Параметри товару	6	коефіцієнт оновлення
7	Джерела інформації	7	попередній
8		8	ергономічні
9		9	відношення
10		10	статистична звітність

	А		Б
1	Рух робочої сили	1	синтез
2	Системний підхід	2	інвентарні картки
3	Аналіз	3	коефіцієнт обороту по вибуттю
4	Джерела даних	4	макроекономічний
5	Виробнича потужність підприємства	5	життєвий цикл товарів
6	Цінова політика	6	деталізація
7	Конкурентна боротьба	7	сервісні послуги і реклама
8		8	людино-години
9		9	коефіцієнт заміщення
10		10	мікроекономічний

Частина 6 (13 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 13 бали)

Умови виконання завдання: розрахувати

Використовуючи дані, що приведені у табл., необхідно дослідити динаміку випуску і реалізації продукції, розрахувати базисний та ланцюговий темп росту, темп приросту виробництва і реалізації продукції.

Рік	Об'єм виробництва продукції, тис. грн.	Темп росту, %		Темп приросту, %	Об'єм реалізації продукції, тис. грн.	Темп росту, %		Темп приросту, %
		базисний	ланцюговий			базисний	ланцюговий	
2001	112245				457896			
2002	124875				475147			
2003	157894				497412			
2004	145487				421547			
2005	187410				487410			
2006	211754				520140			

Рік	Об'єм виробництва продукції, тис. грн.	Темп росту, %		Темп приросту, %	Об'єм реалізації продукції, тис. грн.	Темп росту, %		Темп приросту, %
		базисний	ланцюговий			базисний	ланцюговий	
2001	224511				487896			
2002	248751				495147			
2003	257894				527412			
2004	245487				421547			
2005	287410				557410			
2006	291754				520140			

7.2 Заліковий модуль 2

(за змістовими модулями 11,12,13,14,15,16,17,18,19)

Змістовий модуль (тема) 11. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Змістовий модуль (тема) 12. Аналіз використання прибутку підприємства

Змістовий модуль (тема) 13. Аналіз розміщення капіталу й оцінювання майнового стану підприємства

Змістовий модуль (тема) 14. Аналіз грошових потоків підприємства

Змістовий модуль (тема) 15. Аналіз ефективності й інтенсивності використання капіталу підприємства

Змістовий модуль (тема) 16. Аналіз фінансової стійкості підприємства

Змістовий модуль (тема) 17. Аналіз платоспроможності й ліквідності підприємства

Змістовий модуль (тема) 18. Загальне оцінювання і прогнозування фінансового стану підприємства

Змістовий модуль (тема) 19. Діагностика ймовірності банкрутства суб'єкта

господарювання

Частина 1 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 балів)

Умови виконання завдання: дати визначення понять
чи короткі відповіді на запитання

1. Прибуток – це ...
2. Актив балансу – це ...
3. Чистий грошовий потік – це ...
4. Прямі витрати – це ...
5. Маржинальний прибуток – це ...
6. Пасив балансу – це ...
7. Фінансова стійкість підприємства – це ...
8. Непрямі витрати – це ...

Частина 2 (28 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 4 бали)

Умови виконання завдання: вставити пропущені слова, вирази, числа

1	Матеріаловіддача визначається діленням вартості виготовленої продукції на суму (2 сл.)
2	По ступеню врахування інфляції прибуток ділиться на: _____ та (2сл.)
3	За видами діяльності грошовий потік ділиться на 3 види. (3 види.)
4	Матеріалоемність продукції це відношення суми матеріальних витрат до вартості виготовленої продукції (2 сл.)
5	Серед систем контролю за рухом запасів широко використовують: АВС-аналіз, XYZ-аналіз и логістика (3сл.)
6	За економічним змістом прибуток ділиться на: (бухгалтерську та економічну). (2сл.)

Частина 3 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 5 бали)

Умови виконання завдання: визначити, чи згодні Ви з наведеними твердженнями?

1.	Наявність надпланових безповоротних відходів призводить до прямого дорожчання продукції і зменшення її випуску?
2.	Питома матеріаломісткість визначається для характеристики рівня матеріаломісткості окремих виробів?
3.	По ступеню обліку інфляційного чинника розрізняють номінальний прибуток і реальний прибуток?
4.	Поточна платоспроможність - це внутрішній прояв фінансового стану підприємства?
5.	Дискретний грошовий потік пов'язаний із здійсненням одиничних

	господарських операцій?
6.	Залежно від ступеня схильності інфляційним процесам всі статті балансу класифікуються на монетарні та немонетарні?
7.	Прибуток від реалізації продукції в цілому по підприємству залежить від п'яти чинників першого рівня?
8.	По ступеню обліку інфляційного чинника розрізняють номінальний прибуток і реальний прибуток?

Частина 4 (12 балів, кожна вірна відповідь оцінюється в 4 бал)

Умови виконання завдання: обрати правильну відповідь

№	Питання
1	Розрахунок впливу сортового складу продукції на зміну середньої ціни можна виконати ? способами: а) шістьма; б) трьома; в) двома ; г) одним.
2	При XYZ-аналізу матеріали розподіляються відповідно до структури їх споживання: а) X-постійний характер, Y-сезонний характер, Z-нерегулярний характер; б) X-нерегулярний характер, Y-постійний характер, Z-сезонний характер ; в) X-сезонний характер, Y-нерегулярний характер, Z-постійний характер.
3	По безперервності формування розрізняють грошові потоки: а) дискретний грошовий потік; б) постнумерандо; в) регулярний грошовий потік; г) з рівномірними тимчасовими інтервалами.

№	Питання
1	Збільшення питомої ваги запасів може свідчити: а) про прагненні захистити грошові кошти від знецінення під впливом інфляції; б) про скорочення масштабів діяльності підприємства; в) про ефективне управління запасами.
2	По рівню достатності об'єму розрізняють грошові потоки: а) регулярний грошовий потік; б) дефіцитний грошовий потік; в) дискретний грошовий потік; г) надмірний грошовий потік.
3	Альтернативні витрати використання ресурсів, що належать власникам фірми або що знаходяться у власності фірми як юридичної особи це: а)прямі витрати; б)неявні витрати; в)непрямі витрати; г)явні витрати.

Частина5 (20 балів, кожна вірна відповідь оцінюється у 2 бали)

Умови виконання завдання: Які показник групи Б відповідають показнику групи А

	А		Б
1	Показники якості	1	подальший
2	Рух основних засобів	2	коефіцієнта цінової еластичності
3	Ознака часу	3	коефіцієнт зносу
4	Фондомісткість	4	корисність
5	Чутливість попиту	5	технологічність
6	Параметри товару	6	коефіцієнт оновлення
7	Джерела інформації	7	попередній

8		8	ергономічні
9		9	відношення
10		10	статистична звітність

	А		Б
1	Рух робочої сили	1	синтез
2	Системний підхід	2	інвентарні картки
3	Аналіз	3	коефіцієнт обороту по вибуттю
4	Джерела даних	4	макроекономічний
5	Виробнича потужність підприємства	5	життєвий цикл товарів
6	Цінова політика	6	деталізація
7	Конкурентна боротьба	7	сервісні послуги і реклама
8		8	людино-години
9		9	коефіцієнт заміщення
10		10	мікроекономічний

8 Методичне забезпечення

Навчально-методичні матеріали (навчальна програма дисципліни, завдання до практичних заняття, списки рекомендованої літератури, матеріали для самостійної роботи студентів), що представлені на кафедрі.

Навчально-методичні матеріали (навчальні посібники, навчальна програма дисципліни, плани семінарських занять, методичні вказівки до практичних занять та самостійної роботи студентів, списки рекомендованої літератури), що представлені на кафедрі.

Матеріали кафедри міжнародної економіки з дисципліни на освітньому порталі ХНАДУ (<http://portal.khadi.kharkov.ua>) та сайті дистанційного навчання ХНАДУ (<http://dl.khadi.kharkov.ua>).

9 Література, що рекомендована для самостійної роботи студентів (залікові модулі 1,2,3,4,5,6,7,8,9,11,12,13,14,15,16,17,18,19)

Основна література

1. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория анализа хозяйственной деятельности: Учебник. М.: Финансы и статистика, 2005.
2. Бланк И.А. Управление прибылью. Киев: Ника-Центр; Эльга, 2007.
3. Грачев А.В. Анализ и управление финансовой устойчивостью предприятия. М.: Финпресс, 2007.
4. Економічний аналіз: Навч. посібник / М.А. Болюх, В.З. Бурчевский; за ред. проф М.Г. Чумаченько. – вид. 2-ге перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2003.
5. Ковалев В.В., Волкова О.Н. Анализ хозяйственной деятельности предприятия. М.: Проспект, 2005.
6. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры. М.: Финансы и статистика, 2006.

7. Любушин Н.П., Лещева В.Б., Дьякова В.Г. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия. М.: ЮНИТИ, 2008.
8. Савицкая Г.В. Экономический анализ. – 11-е изд., испр. И доп. – М.: Новое знание, 2009.
9. Шарп Уильям Ф., Гордон Дж. Александер, Джеффри В. Бэйли. Инвестиции. М.: ИНФРА-М, 2004.
10. Шеремет А.Д., Сайфулин Р.С., Негашев Е.В. Методика финансового анализа. – М.: ИНФРА-М, 2006.

Додаткова література

1. Абрютин М.С., Грачев А.В. Анализ финансово-экономической деятельности предприятия. – М.: ДИС, 1998.
2. Анализ хозяйственной деятельности в промышленности / Под ред. В.И. Стражева. – Минск: Вышэйш. шк., 2003.
3. Бланк И.А. Управление денежными потоками. – К.: Ника-Центр: Эльга, 2002.
4. Богатин Ю.В., Швандер В.А. Инвестиционный анализ. – М.: ЮНИТИ, 2000.
5. Волков И.М., Грачева М.В. Проектный анализ. – М.: Банки и биржи: ЮНИТИ, 1998.
6. Економічний аналіз / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП „Рута”, 2003.
7. Ермолович Л.Л. Анализ финансово-хозяйственной деятельности предприятия / БГЭУ. – Минск, 2001.
8. Ковалев В.В. Финансовый анализ: управление капиталом, выбор инвестиций, анализ отчетности. – М.: Финансы и статистика, 2000.
9. Савицкая Г.В. Теория анализа хозяйственной деятельности. – М.: ИНФРА-М, 2005.

Укладач:
асистент кафедри
міжнародної економіки

Кудрявцев В'ячеслав Михайлович